

سخن آغازین

نشریه «تداوم و تغییر اجتماعی» نشریه‌ای است که بر اساس رویکرد علمی و با هدف ارتقای سطح دانش نظری و تجربی در زمینه چگونگی برهمکنش نیروهای نظم (تداوم) اجتماعی و نیروهای تغییر اجتماعی پا به عرصه وجود می‌گذارد. در زندگی اجتماعی، «تغییر» و «نظم» دو نیروی اجتماعی عمده‌ای هستند که از آغاز شکل‌گیری و شکوفایی دانش علوم اجتماعی جدید، مهم‌ترین دغدغه فکری صاحب‌نظران این حوزه، و چگونگی تعامل میان این دو نیروی اجتماعی رقیب و قدرتمند، از جمله مهم‌ترین پرسش‌های بنیادی نزد بنیانگذاران این دانش و نسل‌های بعدی آنان تا کنون بوده است.

در دوران معاصر، تغییرات پی‌درپی و پرشتاب، ابعاد و ساختارهای مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، جمعیتی و سیاسی جوامع گوناگون را به شدت تحت تأثیر قرار داده و در مواردی جریان نظم اجتماعی را مختل و مسائل اجتماعی نوظهور و گسترده‌ای را در زمینه‌هایی چون بهداشت، اشتغال، فقر، مهاجرت، حاشیه‌نشینی، تغییر الگوهای خانواده و طلاق و نظایر آن را دامن زده است. تغییرات اجتماعی در جوامع در حال توسعه (نظیر ایران) که مراحل پیچیده گذار اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی خود را طی می‌کنند، از سرعت، وسعت و پیچیدگی مضاعفی برخوردار است و انطباق‌یابی جوامع در برابر این نیروهای تغییر، با چالش‌های گوناگونی توأم است. در نتیجه، تلاقی نیروهای «تداوم و تغییر اجتماعی» و آثار و نتایج آن به محوری‌ترین و کاربردی‌ترین مباحث حوزه علوم اجتماعی در دوره معاصر تبدیل شده است.

طی چند سده گذشته، بخش مهمی از نظریه‌های اجتماعی و پژوهش‌های تجربی منتشر شده در حوزه علوم اجتماعی بر تبیین روندها و فرآیندهای تغییر اجتماعی و نیز چگونگی انطباق‌یابی جوامع با آن متمرکز شده‌اند. وجود یک نشریه پیشرو در حوزه موضوعی تداوم و تغییر اجتماعی از آن جهت که بتواند زمینه جلب توجه هرچه بیشتر محققان و متخصصان را به ابعاد و زوایای گوناگون نیروهای تداوم و تغییر اجتماعی فراهم نماید و بستری را برای انتشار نتایج تحقیقات این حوزه در قالب مجموعه‌ای از مقالات مرتبط، مهیا سازد، حائز اهمیت است. نشریه تداوم و تغییر اجتماعی، اساساً در راستای چنین ضرورتی پایه‌گذاری شده است.

این نشریه، با انتشار آخرین دستاوردهای علمی و تجربیات پژوهشی در حوزه موضوعی تداوم و تغییر اجتماعی می‌تواند به تقویت شناخت، تبیین و مدیریت ابعاد گوناگون دگرگونی‌های اجتماعی کمک کند. پاسخ به نیازهای پژوهشی و سیاست‌گذاری، گسترش مرزهای دانش با انتشار نتایج پژوهش‌ها، فراهم آوردن زمینه بحث و تبادل نظر در بین متخصصان، پژوهشگران، کارشناسان، دانشجویان و علاقه‌مندان، و نهایتاً کمک به توسعه نظریه‌ها و انعکاس دستاوردها و تجربیات علمی و پژوهشی از رسالت‌های اصلی این نشریه است. با این اوصاف، زمینه‌های مورد نظر انتشار مقالات در نشریه تداوم و تغییر اجتماعی عبارتند از:

- دستاوردها و تجربیات علمی و پژوهشی در سطوح خرد و کلان تداوم و تغییر اجتماعی؛
- تداوم و تغییر در الگوها، رفتارها و روابط اجتماعی در میان افراد، لایه‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی؛

- تداوم و تغییر در ارزش‌ها، باورها، دیدگاه‌ها و نگرش‌های فرهنگی و اجتماعی در میان افراد، لایه‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی؛
- روندهای زمانی تغییر و تحول در فرآیندها و شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی؛
- شناخت، تحلیل و مدیریت ابعاد گوناگون تغییرات اجتماعی و پیامدهای آن؛
- پرداختن به مسائل و نابسامانی‌های اجتماعی برخاسته از تلاقی نیروهای تداوم و تغییر اجتماعی؛
- شناسایی علل و پیامدهای تغییر اجتماعی.

راه‌اندازی نشریه، به مدد همراهی تیمی از اساتید برجسته و متخصص از مراکز علمی داخل و خارج از کشور میسر شد که همدلانه علاقه‌مندی خود را به حوزه موضوعی نشریه و ضرورت توجه علمی به این حوزه ابراز نمودند و اعلام آمادگی نمودند تا بعنوان اعضای گروه دبیران (هیأت تحریریه) نشریه، همراه و یاور نشریه باشند. جا دارد از راهنمایی‌ها و تعامل مثبت و سازنده همه اعضای گروه دبیران نشریه سپاسگزاری شود. از دیگر سو، انتشار نشریه، بدون کار فشرده و پشتیبانی تیمی و هماهنگ تعدادی از ارکان اجرایی نشریه در فعالیت‌هایی اعم از کارشناس و مسئول دفتر نشریه، طراح جلد، صفحه‌آرا، ویراستار فنی، ویراستار انگلیسی و ... دشوار یا ناممکن بود. بعلاوه، نظرات تخصصی و پیشنهادهای ارزشمند داوران علمی نیز کمک‌کننده به ارتقاء کیفی مقالات و غنای هرچه بیشتر نشریه بود. بدینوسیله، از تلاش‌های تیمی و فشرده همه ارکان اجرایی و داوران علمی نشریه که تحت هماهنگی سردبیر محترم و دستیاری مدیر محترم داخلی نشریه صورت پذیرفت، قدردانی می‌شود. همچنین از تعامل نزدیک و راهگشای حوزه معاونت پژوهشی و دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه یزد در فرآیند راه‌اندازی و آغاز به کار نشریه نیز صمیمانه سپاسگزاری می‌گردد.

امید می‌رود که نشریه تداوم و تغییر اجتماعی بتواند به رشد و بالندگی پژوهش‌های نظری و تجربی در حوزه ثبات و تغییر اجتماعی کمک کند و در آینده نزدیک، با نائل شدن به جایگاه علمی شایسته و معتبر، در تراز ملی و بین‌المللی بدرخشد. بدون شک قلم توانا و تحلیل‌های ارزشمند نویسندگان مقالات، سرمایه ارزشمندی خواهد بود که به پیشبرد این مهم کمک خواهد نمود. فرصت را مغتنم شمرده و از تمامی نویسندگان و محققان علاقه‌مند برای ارسال مقالات علمی و ارزشمند خود به نشریه دعوت می‌شود.

از زمان صدور پروانه انتشار نشریه و به دنبال آن اعلام فراخوان مقالات، خوشبختانه نشریه با استقبال گرم نویسندگان روبرو شده و شماره نخست نشریه با ۱۲ مقاله (شامل ۱۰ مقاله از نوع پژوهشی، یک مقاله مروری و یک مقاله از نوع دیدگاه) در پاییز ۱۴۰۱ آماده انتشار است. به حول و قوه الهی، شماره دوم نشریه نیز با فاصله کمی در همین فصل پاییز به محض نهایی شدن تمامی فرآیندهای آماده‌سازی مقالات، انتشار خواهد یافت.

عباس عسکری ندوشن

(مدیر مسئول نشریه)

پاییز ۱۴۰۱